

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ:
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ
КАФЕДРА ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ХІМІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА АПТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

*Науково-практичної дистанційної конференції
з міжнародною участю*

«СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ: ВІД РОЗРОБКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ПРИРОДНОГО І СИНТЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ»,

*присвяченої 75-й річниці Університету та 20-й річниці
створення фармацевтичного факультету*

19-20 травня 2020 р.
Івано-Франківськ

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ:
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ
КАФЕДРА ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ХІМІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА АПТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

*Науково-практичної дистанційної конференції
з міжнародною участю*

**«СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАСЕЛЕННЯ: ВІД РОЗРОБКИ ДО
ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
ПРИРОДНОГО І СИНТЕТИЧНОГО
ПОХОДЖЕННЯ»,**

*присвяченої 75-й річниці Університету та 20-й річниці
створення фармацевтичного факультету*

19-20 травня 2020 р.

Івано-Франківськ

УДК 615.1+615.012+615.322

Конференція внесена до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів і науково-практичних конференцій УкрІНТЕІ, 2020 р. (*Посвідчення УкрІНТЕІ №278 від 02.07.2019 р.*)

Редакційна колегія:

Головний редактор: ректор ІФНМУ, проф. Рожко М.М.

Заступник головного редактора: деканеса фармацевтичного факультету, доц. Федяк І. О.

Відповідальні секретарі: ас. Гаврищук Л. М.,

к. фарм. н. Свірська С. П.,

доц. Мельник М. В.,

доц. Дмитрів А. М.

Сучасні напрямки удосконалення фармацевтичного забезпечення населення: від розробки до використання лікарських засобів природного і синтетичного походження: матеріали науково-практичної дистанційної міжнародної конференції, м. Івано-Франківськ, 19-20 травня 2020 р. / редкол.: М. М. Рожко, І. О. Федяк, Л. М. Гаврищук та ін. – Івано-Франківськ: ІФНМУ, 2020. – 275 с.

У збірнику опубліковані матеріали науково-практичної дистанційної міжнародної конференції «Сучасні напрямки удосконалення фармацевтичного забезпечення населення: від розробки до використання лікарських засобів природного і синтетичного походження», присвяченої 75-й річниці Університету і 20-й річниці створення фармацевтичного факультету, в яких розглянуті питання організації, економіки, менеджменту та маркетингу у фармації, фармакоeкономіки на етапах створення, реалізації та застосування лікарських засобів; питання розробки складу та технології лікарських засобів/лікарських косметичних засобів на основі субстанцій природного і синтетичного походження; фармацевтичного аналізу, стандартизації, виробництва лікарських засобів; сучасних аспектів використання лікарських рослин і розробки фітотерапевтичних засобів; фармацевтичної освіти в Україні – методичні аспекти теоретико-прикладної підготовки магістрів фармації.

Відповідальність за зміст матеріалів конференції несуть їх автори.

Івано-Франківський національний медичний університет, 2020

використовують як ранозагоюючий засіб, при наривах і фурункулах. На відміну від Золотарника звичайного, Золотарник канадський не має у своєму складі токсичних речовин.

***Robinia pseudoacacia* (Робінія звичайна).** Квітки *R. Pseudoacacia* використовують як сировину для виготовлення флароніну – препарату з гіпоазотемічною дією. В народній медицині настій квіток *R. Pseudoacacia* використовують як відхаркувальний, жарознижуючий, протизапальний, спазмолітичний, кровоспинний, діуретичний і легкий послаблюючий засіб. Його дають усередину від кашлю і грипу, при болях у шлунку й кишечнику, при шлункових кровотечах і запальних процесах сечовивідних шляхів (пієлонефрит, нирковокам'яна хвороба, цистит). Настій кори п'ють при підвищеній кислотності шлункового соку, виразках у шлунку й кишечнику та при запорі, також можна застосовувати для зниження артеріального тиску та кислотності шлунку. Застосовуючи квіти *R. Pseudoacacia* можна лікувати язву дванадцятипалої кишки та язву шлунку. В гомеопатії застосовують ефірну олію *R. Pseudoacacia*.

***Impatiens parviflora* (Розрив-трава дрібноквіткова)** – отруйна рослина, хімічний склад її недостатньо вивчений. Для лікувальних цілей використовують усю рослину та коріння *I. Parviflora*. Галенові препарати *I. Parviflora* здатні посилювати скорочення матки і зупиняти кровотечу, мають седативну, гіпотензивну, антитоксичну дію. Застосовують при гіпертонічній та нирковокам'яній хворобах, неврозах, маткових кровотечах, при слабкій родовій діяльності (для прискорення пологів). Місцево – для лікування ран і геморою. Настій трави *I. Parviflora* використовують як сечогінний засіб при набряках та сечокам'яній хворобі, як рвотний, послаблюючий, зкріплюючий, протизапальний, ранозагоюючий засіб, як протиотрута при укусах змій та отруєннях рибою. Сік *I. Parviflora* рекомендується як протигельмінтний засіб. Свіже подрібнене листя *I. Parviflora* місцево застосовують при дерматомікозах. Компреси та обмивання настоєм трави або її соком використовують при ранах, подряпинах, екземі, бородавках, мозолях. Ванни із настоєм трави використовують при ломоті у ногах і ревматичних захворюваннях суглобів.

Отже, зважаючи на величезний фітотерапевтичний потенціал інвазійних видів можна отримати дешеву лікарську сировину для створення лікарських засобів та дієтичних добавок. Ці рослини не потрібно окремо вирощувати, чи шукати особливі місцезростання у природі, вони повсюди, лише варто вибрати екологічно чисту зону, однією з таких є саме територія Волинської височини. Одночасно дане використання рослин-агресорів зменшить масштаби збитків від опосередкованого впливу інвазій на біорізноманіття, фізико-хімічні показники ґрунтів, суцесії в екосистемах і на екологічну рівновагу загалом.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ЛРС ЧЕБРЕЦЮ ЛИМОННОЗАПАШНОГО

Стешенко Я. М.

Запорізький державний медичний університет

anastesenko07@gmail.com

Актуальним завданням сучасної фармації є дослідження перспективних видів рослин вітчизняної флори з вираженою протимікробною та протизапальною активністю для їх подальшого впровадження в медичну практику. Родина *Lamiaceae* є однією з найбільш численних за кількістю представників які входять до її складу.

Перспективним для вирощування та впровадження в медичну практику є відомий ефірноолійний вид роду *Thymus* L. чебрець лимоннозапашний. Він є природним між видовим гібридом чебрецю блошиного (*Thymus pulegoides* L.) та звичайного (*Thymus vulgaris* L.). В природних умовах широко розповсюджений в південній Франції. На наш час добре відомі сорти виду *Thymus x citriodorus* Pers. Schreb.: *Сильвер Куїн* «*Silver Queen*», *Донна Валеї* .

Всебічне фітохімічне вивчення маловивчених видів роду *Thymus* L. для подальшого впровадження в сучасну медичну практику фітопрепаратів, отриманих на їх основі має важливе теоретичне і практичне значення. При проведенні відповідних досліджень, ці

рослини успішно вводять в культуру, обробляють в спеціалізованих господарствах і на присадибних ділянках.

Об'єктом дослідження була трава *Thymus x citriodorus* var. «Silver Queen». Рослину сировину заготовляли у фазу цвітіння в різних районах центральної та південної України у 2017-2018 рр. Метою роботи є фітохімічне дослідження ЛРС чебрецю лимоннозапашного. Для дослідження використали газовий хроматограф Agilent 7890В з мас-спектрометричним детектором 5977В. Під час дослідження було ідентифіковано β -пінен, α -терпінен, фітол, матрикарин, евкаліпт, олеїнова кислота. Хімічний склад БАР: флавоноїдів, гідроксикоричних і амінокислот, каротиноїдів встановлювали хімічними та фізико-хімічними методами.

Спектри поглинання та терміни утримання компонентів досліджували, реєструючи оптичну густина в УФ- та видимій ділянках, терміни утримання на приладах: КФК-3 МП, «Lambda 365», та «Agilent 7890В/5977В».

Під час досліджень було встановлено, що даний вид рослини є перспективним для фітохімічного дослідження та створення нових фітопрепаратів.

ФІТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОЛЬНОГО СКЛАДУ ПЛОДІВ *VACCINIUM CORYMBOSUM*

Стремоухов О. О., Кошовий О. М.
Національний фармацевтичний університет
gnosy@nuph.edu.ua

В Україні функціонує і розвивається цілий ряд господарств, що спеціалізуються на вирощуванні лохини високорослої (*Vaccinium corymbosum* L.). У народній медицині настій і сік плодів лохини застосовують як в'язучий, антиоксидантний, жарознижувальний, протицинговий, загальнозміцнюючий та радіозахисний засіб. За даними зарубіжних дослідників, вживання плодів лохини уповільнює процеси старіння головного мозку, захищає від впливу радіоактивного випромінювання, запобігає розвитку онкологічних захворювань. У США їх використовують як джерело антиоксидантів, що мають захисну дію від канцерогенів, і як засіб, що сповільнює розвиток раку товстого кишечника. Плоди лохини не викликають алергічних реакцій і рекомендуються дітям. Проте в Україні плоди лохини використовуються виключно у харчовій промисловості, тоді як доцільно використовувати їх фармакологічні властивості і для потреб фармацевтичної та медичної галузі.

Плоди лохини містить в своєму складі в середньому 14, % цукрів (представлених в основному глюкозою і фруктозою), до 5,5 % жирних і органічних кислот. В плодах лохини визначено вміст 37 карбонових кислот, з яких 17 жирних (13 насичених і 4 ненасичені), 9 ароматичних, 2 гідроксиациди, 8 двоосновних кислот і 1 кетокислоту. Співвідношення загального вмісту цукрів до вмісту органічних кислот характеризують високий цукрово-кислотний індекс плодів лохини, який у середньому становить 7,7 (для порівняння у плодів: малини - 5,5; чорниці - 6,7; смородини - 2,9). Це дає можливість отримувати продукти з низьким вмістом цукру, що особливо важливо у педіатрії та при цукровому діабеті. У плодах лохини відзначено досить високий вміст пектинових речовин, які в сухій масі досягають 6,6 %. Плоди лохини багаті на фенольні сполуки (1935,0-3160,4 мг% у сухій масі), які представлені флавоноїдами та антоціанами (826,2-1349,4 мг%). Вміст цих речовин зумовлюють високу антиоксидантну активність плодів лохини.

Хімічний склад плодів лохини може суттєво відрізнятися від умов та території культивування. Тому метою нашої роботи було дослідити фенольний склад плодів *Vaccinium corymbosum*, які були заготовлені у Київській області.

Об'єктами досліджень були плоди *V. corymbosum* L., які заготовляли у 2019 році на приватній насадженні Садового центру «Садко» (Київська область).

Методом ВЕРХ у плодах лохини виявлено 11 флавоноїдів (переважали 1-мірицитин-3-О-гексозид - 19,2% і 3-кверцетин-3-О-галактозид - 46,4% від загальної кількості флавоноїдів